

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Auctarium. Sive Additiones Ad Viri Clarissimi Henr. Zoesii
J.V.D. Universum Jus Canonicum**

Geismar, Justus Moritz von

Coloniæ Agrippinæ, 1691

Ad tit. XV. de frigid. & Malesi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62259)

Non obstat de primis matrimoniis; quia id per Divinam dispensationem vel ipsis, vel parentibus revelatam, factum est. Nec incongruit legis Conditorum statim in ea dispensare, maximè dispensatione transeunte & per eum duraturâ. Vel dic ob necessitatem fuisse tunc licita, cessante tunc lege.

Quod dicitur de Sara, illa fuit sobrina Abraham ex fratre Aronnata. Sic & Isaac dixit Rebeccam esse sororem. Vel, ait idem Auctor, dic DEUM cum Abraham dispensasse.

Non obstat 2. Reg. 13. Ubi Thamar fratri Amon intenteanti stuprum sibi dicit: *Noli facere stultitiam hanc, quin potius loquere ad Regem, & non negabit tibi.* Respondetur, David non fuisse patrem Thamar, quæ in bello ab eo capta, postea fuit ab eo enutrita. Vel eum communi illa verba fuisse ab ea prolata falsò ex eo, quod sceleris immanitate perturbata esset, sicut cæcus ait Jo. 9. *Deus peccatores non exaudit.* In fine addit nunquam Theol. Doctorem debere docere in materiis moralibus eam opinionem, de qua opus sit dicere? *Ita mihi videtur sub Sedis Apostolica judicio.*

Laym. lib. 5. tract. 10. p. 4. c. 6. refert, quod Sanchez tradat inter ascendentes & descendentes excepto gradu primo non esse jure naturæ irritum matrimonium. Unde si infideles convertantur, tales conjugatos non esse separandos. Sed non placet.

Ad num. 35. adde. Idem ibid. nu. 5. ait Inter affines ex linea recta irritum est matrimonium excepto casu necessitatis. Prius intellige si copula fuerit licita. Si enim ex illicita affinitas resultat & ante baptismum habita sit, po-

stea ve, ò illius matrem filiam, vel sororem ducat & postea baptizetur, talis separari non debet. Ratio: quia ex hac non oritur affinitas tam perfecta, ut impediatur quò minus validè & ob justam causam etiam licitè contrahatur.

Ad nu. 38. adde. Episcopus non potest dispensare jure ordinario in impedimentis dirimentibus matrimonium jam contractum, nisi ex tacita concessione in casu necessitatis, si concurrant. 1. Defectus sit dispensabilis, 2. Sit occultus, non notorius, seu divulgatus, 3. Ex altera saltem parte sit matrimonium bona fide contractum, 4. Non sit facilis accessus ad Papam. In matrimonio contrahendo non potest sine speciali facultate. Busenb. lib. 6. tract. 6. c. 3. dub. 2.

Ad num. 41. adde. Laym. lib. 5. tr. 10. p. 4. c. 6. n. 9. ait difficiliorem esse dispensationem, si distantia graduum sit inæqualis, maximè si una persona distet primo gradu à communi stipite, v. g. vult quis ducere filiam avi vel proavi, & ita dicitur Pius V. anno 1566. die 26. Augusti declarasse. citaturque Covarr. p. 2. c. 6. §. 10. n. 16.

AD TIT. XV.

De Frigidis & Maleficiatis.

Ad priores quinque num. 1. Observa ex Laym. lib. 5. tr. 10. p. 4. c. 11. n. 1. Si mulier ob arctitudinem sit perpetuò impotens, esto incisionem periculosam pati velit, maritus non tenetur expectare incisionis eventum, sed potest alias nuptias inire. Idem si per mira-

raculum fieret potens, matrimonium non tenet prius initum, nisi de novo consentiant. Aliud est, si fuisset maleficata. Item ibid. n. 2. requiritur hic potentia ad copulam *perfectam*, quæ fit cum immisione *veri* seminis in vas muliebri: hinc Eunuuchi, spadones, qui uero q; teste carent, ad matrimoniũ inhahiles sunt: at si post matrimoniũ quis Eunuuchus fiat, potest adhuc exercere copulam imperfectam cum immisione non veri seminis. Ibid. n. 3. Matrimonium ratum per supervenientem impotentiam non dissolvitur. Non obstat Can. quod proposuisti xxxii. q. 7. Quia intelligendus, si impotentia præcesserit nuptias, & quod ex charitatis lege ei saltem obligatus sit. In dubio autem præsumitur impotentia nuptias præcessisse, quod ex communiore docet Abbas ad cap. fraternitatis nu. 6. h. tit.

Ibid. n. 5. Si potentia generandi vi morbi, vel ex senio *secundum se ac simpliciter* destructa esset, nullã humanã arte restaurari possit, & si hominem diutius vivere contingat (quod in dubio præsumi non debet) matrimonium tales contrahere non possunt, quia nihil refert unde impotentia irreparabilis oriatur. Quod si maritus ob senium simpliciter ac perpetuò destitutus sit potentia seminandi intra vas, oscula & tactus ipsi sunt licita citra periculum pollutionis, illicita autem copula cum periculo sui polluedi: sin verò aliqua spes sit intra vas perficiendi, opus conjugale, licet rarissimè & vix unquam fiat & contingat, concessa adhuc est conjugibus copula, quamvis cum pollutionis periculo. Ita Sanchez. 2. disp. 17. n. 23.

Si de impotentia coeundi constet, statim matrimonium separatur, alias cohabitabunt conjuges per triennium, & si cum septima manu propinquorũ jurent carnali se copulæ adhasisse, & non potuisse conjugi, statim separantur. Gonz. ad cap. laudabilem 5. h. t.

Ad num. 6. in fine adde. Debet abjurare, quod non velit altero sexu uti durante matrimonio. Can. Presbyteros xvi. q. 1. Si fuerint facti vidui, possunt secundum alterum sexum contrahere. Sannius tom. 3. dist. ult. quest. 7. num. 12.

Ad num. 10. in fine adde. Busenb. lib. 3. tract. 1. c. 1. dub. 5. Maleficium est vis nocendi alii ex pacto & cooperatione dæmonis. Dirigitur ad nocendum. Magia verò ad mira. Aliud amatorium seu philtum, aliud veneficium. Vide ibi plura. Ubi quod philtum in voluntatem non agat, sed tantum in phantasiã, unde si labatur adhuc peccat.

Ad num. 16. in fine adde. Franc. de Arauxo *ae stat. Civ. disp. 2. p. 1. sect. 5.* Refert Ecclesiam aliquando permisisse matrimonium fidelis cum infidei scilicet usq; ad tempora Concilii Toletani IV. Idem *disp. xi. q. 6.* fuse probat non esse licitum matrimonium Catholici cum hæretica, nisi securitas detur de fide & de educatione proles in fide Catholica. Sed.

Objicit cum contrahentes sint ministri hujus Sacramenti, quomodo poterit Catholicus id ritè ministrare notoriè indigno, & existenti in peccato mortali. Item quomodo contrahet is, qui non credit esse Sacramentum, nec habet intentionem faciendi id, quod facit

facit Ecclesia Romana. Respondet ad primum, sufficere unumquemque esse ministrum Sacramenti respectu sui, non respectu alterius. Ad secundum sufficit intentio generalis faciendi id, quod facit vera Ecclesia Christiana quæcunque & ubi sit.

Laym. lib. 5. tr. 10. p. 4. c. 14. n. 3. Si matrimonio Catholici cum hæretica pactum adjiciatur, ut masculi patrem Catholicum, feminae matrem hæreticam sequantur, ait id impium & irritum esse.

AD TIT. XVI.

De matrimonio contracto contra Interdictum Ecclesie.

Impedimenta impediencia exprimuntur hoc versu:

Interdico. dies. crimen. sponsalia. votum.

Impedimenta impediencia ex crimine resultantia per diuturnam consuetudinem penitus sunt ablata, ait Sanius tom. 3. dist. ult. q. 8. n. 5.

Ad num. 1. in fine adde. Interdictum tripliciter intercedere potest. Per Legem, per Judicem, & per Parochum. Vide Gonz. ad cap. de muliere. h. t.

Ad num. 4. in fine adde. Quod tempore feriato prohibeantur tantum solennitates, non etiam ipse contractus matrimonii, inquit Laym. lib. 5. tr. 10. p. 4. c. 15. Videre est in Trident. Sess. 24. c. 10. de reformat. matrim. & c. Capellanus, supra de feriis. Consuetudo ta-

men videtur induxisse, ne matrimonio Parochus assistat, nisi necessitas urgeat.

Ad n. 5. in fine adde. Busenb. ex Lay. Navarr. Sanchez. addit pro impedimentis impediencia clandestinitatem; ubi Tridentinum non est receptum, omissionem benedictionis. De qua infra de secund. nupt. quæ debet fieri in templo à proprio Parocho, sine cujus licentia si quis faciat, manet ipso facto suspensus, donec absolvatur ab Ordinario Parochi, à quo benedictio erat accipienda.

Tertium. si contrahatur sine præviis denuntiationibus, quod ait esse etiam peccatum mortale. Post tertiam denuntiationem licet eadem die contrahere, non tamen differre ultra 4. Menses, ut declaravit Congregatio Cardinalium. Diurnale autem Romanum ponit 2. Menses. Alias debent repeti.

Ad num. 8. in fin. adde. Objicies Cap. si verò 2. xxxii. q. 7. Qui insinuat solum adulterium ponere impedimentum impediens. Respondet Gloss. intelligendam esse de adulterio incestuoso.

Ad num. 7. in fin. adde. Mulier, quæ machinata est in necem viri, ipso matrimonio & alterius spe privatur, maritus verò insidiatorem interficiens, ipsam uxorem dimittere valet, & eam mortuam cum alia contrahere. Gonz. ad cap. si qua 5. de divort.

* * *

* *

L

Ad